

การอภิปรายกลุ่มย่อยที่ ๔

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ อย่างมีประสิทธิภาพ

นายธำนิษฐ์ ณะเอม

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี

1

- การบริหารจัดการที่ผ่านมา

2

- บริบทการเปลี่ยนแปลง

3

- หลักการและวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อน

4

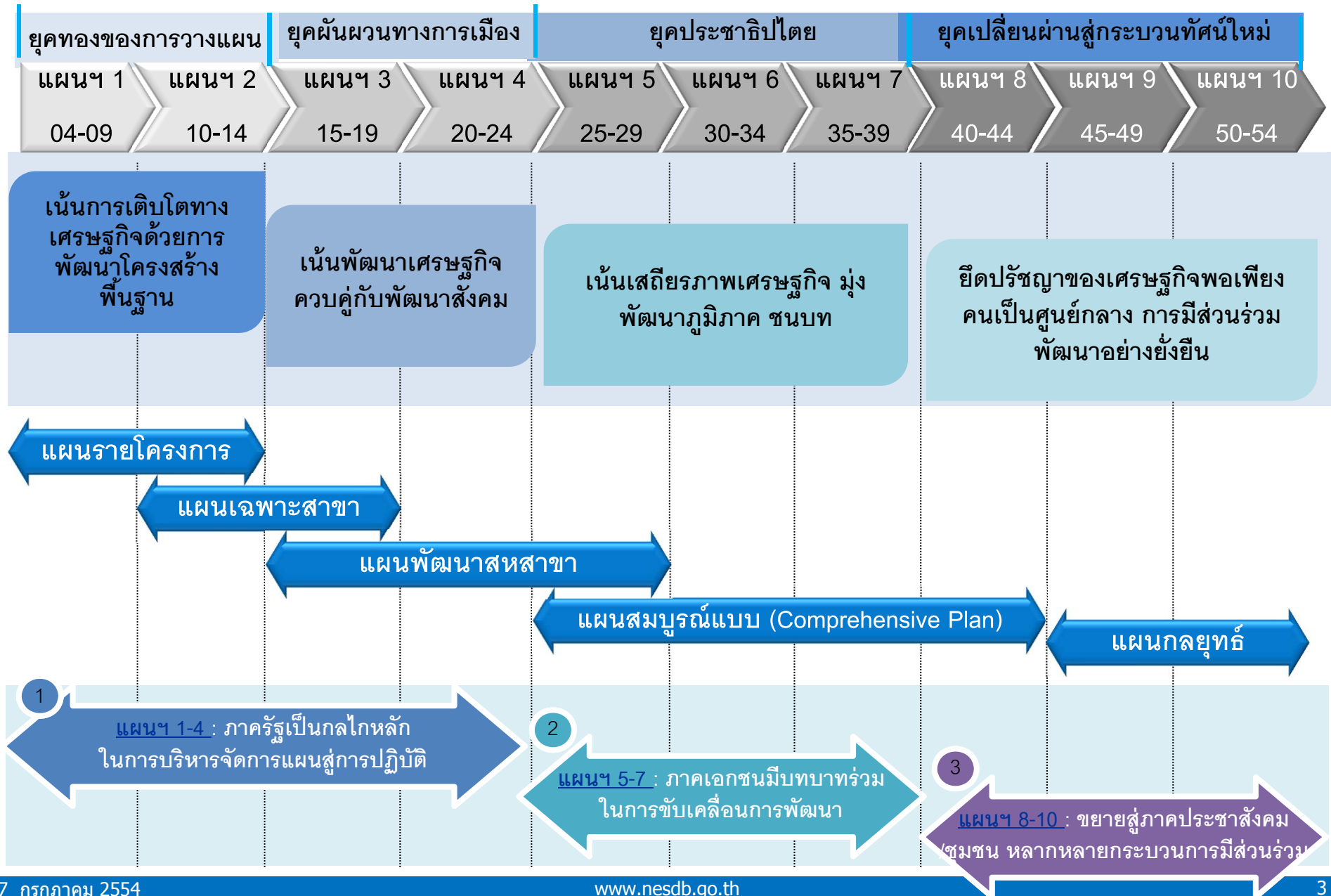
- แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติ

5

- ประเด็นระดมความเห็น

แผนพัฒนา ฉบับที่ 1 - 10

สรุปบทเรียนจากการบริหารจัดการแผนพัฒนาฯ

แนวคิดการพัฒนา

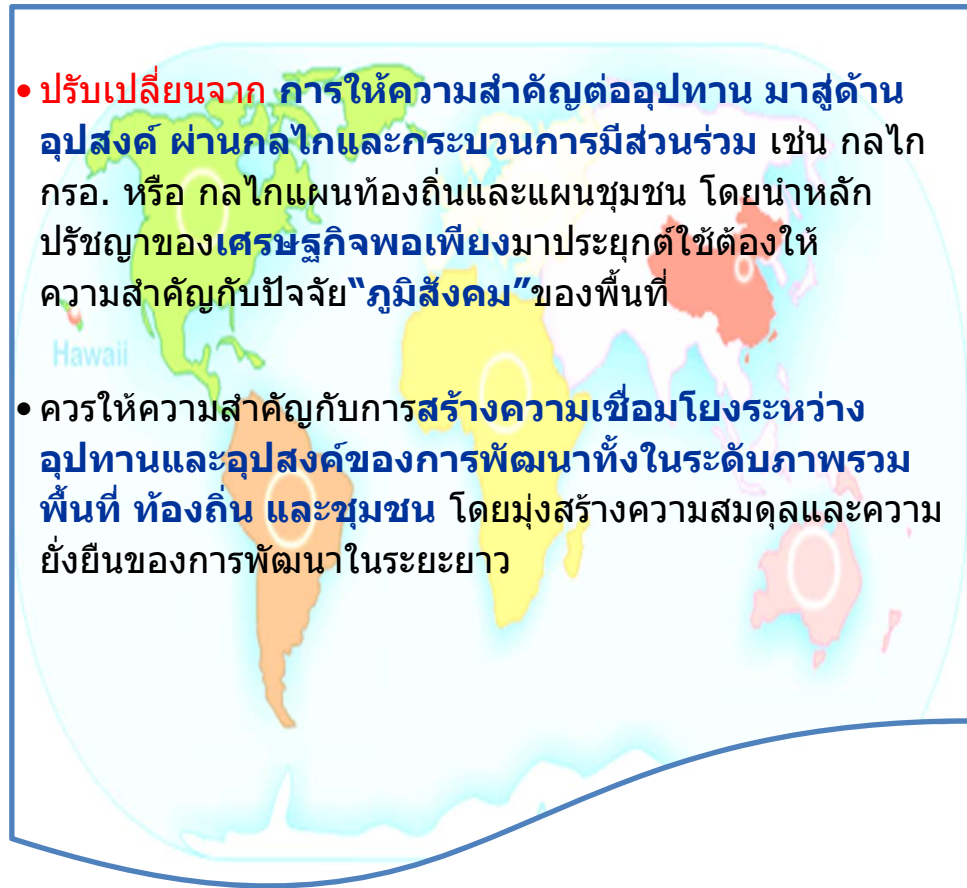

- แนวคิดการพัฒนา ที่เริ่มต้นจากบนลงล่างและแนวคิดที่ผลักดันให้มีการริเริ่มจากล่างขึ้นบน ภายใต้กรอบของแนวคิดพื้นที่-ภารกิจ-การมีส่วนร่วม จำเป็นต้องหาจุดเชื่อมโยงในระดับพื้นที่เพื่อให้เกิดการบูรณาการ
- จุดเชื่อมโยง ทั้งด้านสาระของการวางแผนและกระบวนการขับเคลื่อนที่จะต้องมีการสนับสนุนทั้งในด้านความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การจัดสรรและใช้ทรัพยากร รวมทั้งงบประมาณที่สอดคล้องกับแนวคิดพื้นที่-ภารกิจ-การมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

ทิศทางการขับเคลื่อนพัฒนา

- **ปรับเปลี่ยนจาก** การให้ความสำคัญต่ออุปทาน มาสู่ด้านอุปสงค์ ผ่านกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วม เช่น กลไกกรอ. หรือ กลไกแผนท้องถิ่นและแผนชุมชน โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ต้องให้ความสำคัญกับปัจจัย“ภูมิสังคม”ของพื้นที่
- ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของการพัฒนาทั้งในระดับภาพรวมพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน โดยมุ่งสร้างความสมดุลและความยั่งยืนของการพัฒนาในระยะยาว

การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการบริหารจัดการแผนฯ 11สู่การปฏิบัติ

1

ข้อจำกัดการบริหารการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา

- ภาคราชการมีบทบาทสูง แต่รวมศูนย์ที่ส่วนกลาง
 - ✓ หน่วยงานระดับภาคไม่สามารถปรับตัวกับมิติ/รูปแบบการพัฒนาใหม่
 - ✓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ชุมชนมีข้อจำกัดในการจัดทำแผน ชุมชนให้เชื่อมโยงกับแผนระดับอื่นๆ ในพื้นที่

- เอกชนมีบทบาทมากขึ้น แต่อยู่ในวงจำกัดเฉพาะด้านธุรกิจขนาดใหญ่

- สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยในส่วนกลาง) หน่วยงานวิจัย มีบทบาทน้อยในการร่วมพัฒนาท้องถิ่น

2

ความเสี่ยง ข้อจำกัด

- แผนพัฒนาฯ ไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจังในทางปฏิบัติมีน้อย
- จัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับการประกาศใช้แผนพัฒนาฯ
- จัดสรรงบประมาณลงสู่พื้นที่มากขึ้น แต่ มีข้อจำกัดด้านการบริหารการใช้จ่ายที่ไม่เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงเท่าที่ควร
- กลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประเทศขาดการกำกับดูแลในภาพรวม
- ทุกจริตคอร์รัปชันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นในระยะยาว

3

ปัจจัยเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

- ภาคราชการมีเครื่องมือ/วิธีการใหม่ๆ ด้านการกระจายอำนาจที่เสริมให้การบริหารราชการส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสนับสนุนการพัฒนาในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

- ภาคชุมชน/ประชาชนเข้มแข็ง และมีโอกาสในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการประเทศเพิ่มขึ้น

- ภาคธุรกิจเอกชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม / เพื่อสังคมมากขึ้น

- ภาควิชาการตื่นตัวและได้รับการยอมรับมากขึ้นในฐานะแกนหลักของการพัฒนา

หลักการและวัตถุประสงค์การบริหารจัดการแผนฯ สู่การปฏิบัติ

หลักการ

1

ขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน สร้างการยอมรับ และมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง ดังนี้

- 1) ขับเคลื่อนโดยเชื่อมโยงแผนฯ ในทุกระดับ และแปลงสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม
- 2) ยึดหลักการพัฒนา พื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม โดยให้จังหวัดเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาในระดับชาติและท้องถิ่น/ชุมชน
- 3) เพิ่มการใช้ องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน
- 4) ใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจ เอกชน และสื่อมวลชนอย่างบูรณาการ

2

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของแผนฯ 11 สู่การปฏิบัติด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- 2) เพื่อบูรณาการแผนงานจากส่วนกลาง พื้นที่ และท้องถิ่น/ชุมชน ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนฯ 11 สู่การปฏิบัติ
- 3) เพื่อให้การติดตามและประเมินผลเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบตั้งแต่ภาพรวมของประเทศลงสู่ภูมิภาค พื้นที่ และชุมชน

แนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติ

6

แนว

ทาง

การ

ขับเคลื่อน

6

1. สร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนฯ 11 ไปสู่การปฏิบัติ

- จัดทำแนวทางสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักและยอมรับแผนฯ
- สร้างความเข้าใจให้ภาคการเมือง และ จัดคู่มือการแปลงแผนฯ

2. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนฯ 11 นโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน และแผนระดับอื่น ๆ

- กำหนดประเด็นการพัฒนาสำคัญภายใต้แผนฯ นำไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการ/ระดมทรัพยากร/ผู้รับผิดชอบ
- บูรณาการประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกันและจัดทำเป็นแผนการลงทุน/แผนพัฒนาเฉพาะด้านที่ตอบสนองการพัฒนาในหลายมิติภายใต้ยุทธศาสตร์แผนฯ 11
- เชื่อมโยงแนวคิดพื้นฐาน ยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนาสำคัญ ตลอดจนแผนพัฒนาเฉพาะด้านภายใต้แผนฯ 11 เข้ากับนโยบายรัฐบาล

3. สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีการพัฒนาต่างๆ โดย

- นำการวิจัยพัฒนาใช้เป็นเครื่องมือ
- ปรับกฎหมาย/กฎ ระเบียบ
- ใช้ ICT และ สร้างช่องทางแสดงความคิดเห็น

4. เพิ่มประสิทธิภาพกลไกรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนฯ ที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนแผนฯ 11 ในระดับประเทศ และระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เชื่อมโยงคณะกรรมการระดับชาติ
- ขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาระดับประเทศและพื้นที่โดยให้จังหวัดเป็นจุดประสาน
- ประสานและผลักดันให้กลไกนอกภาครัฐมีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มากขึ้น

5. เสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ 11 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- พัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนา สามารถรักษาและใช้สิทธิหน้าที่พลเมือง
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมพัฒนาชุมชนมากขึ้น
- ส่งเสริมเอกชนมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง ส่งเสริมสื่อให้เป็นกลาง

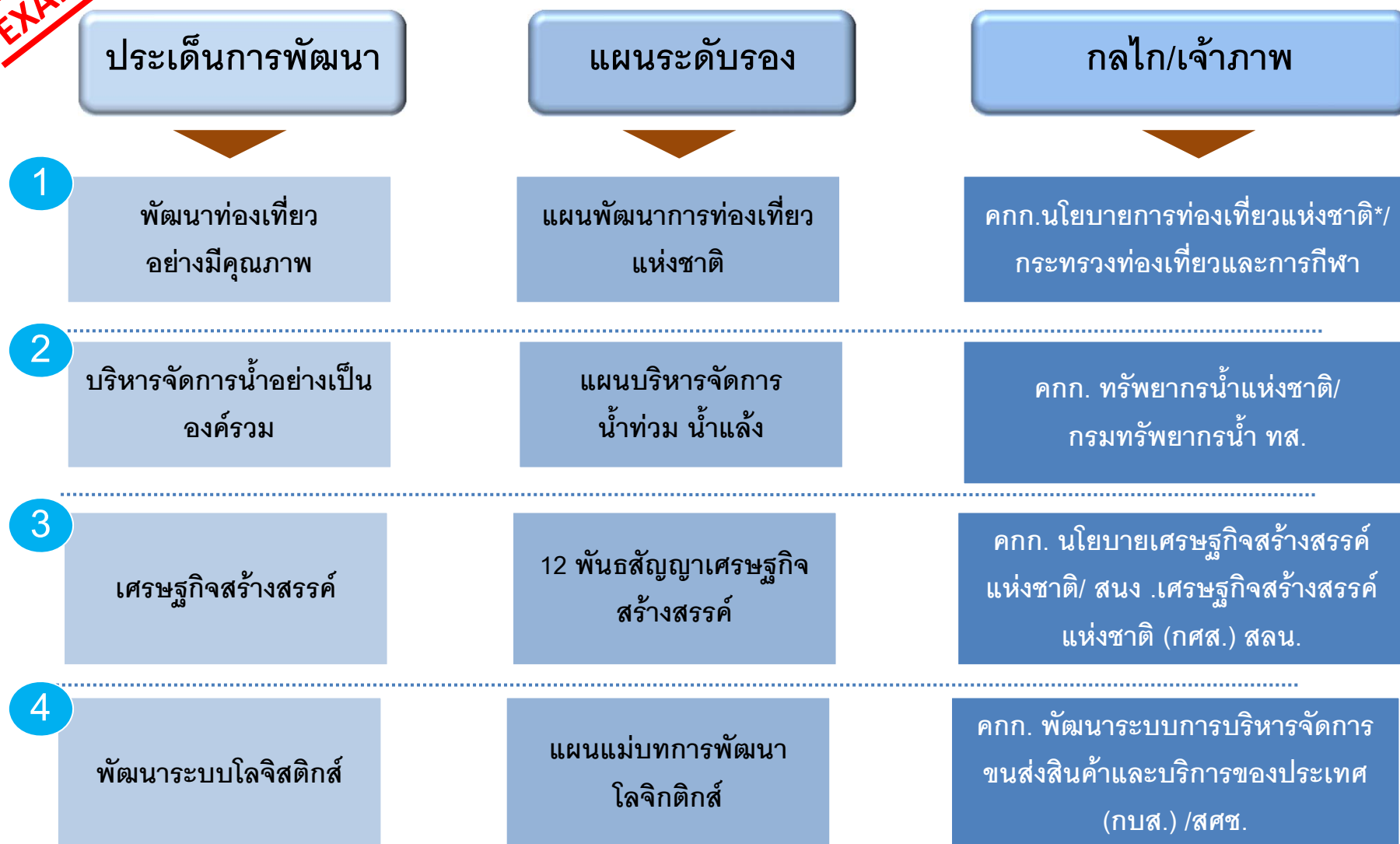
6. ติดตาม ประเมินผลแผนฯ 11 ทั้งในภาพรวม ระดับพื้นที่ และสร้างกลไกตรวจสอบภาคประชาชนให้เข้มแข็ง

ประเด็นการพัฒนาในแผนฯ 11

ประเด็นหลัก	ประเด็นการพัฒนา	ยุทธศาสตร์
คน 	1. เตรียมคนไทยให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทย	■ การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ■ การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
ชุมชน / สังคม 	3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคมและธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย	
ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ 	4. พัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรม	■ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
สร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาค 	5. ส่งเสริมความร่วมมืออย่างเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค 6. เตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	■ การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 	7. บริหารจัดการน้ำและที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหารและการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ 8. ยกกระดับขีดความสามารถในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ	■ ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ■ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
ขับเคลื่อน 	9. บริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม	■ การขับเคลื่อน/สร้างความเป็นธรรม

EXAMPLE

ประเด็นการพัฒนาสำคัญตามยุทธศาสตร์

* ตาม พ.ร.บ. นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

การบูรณาการในส่วนกลาง : ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11 และแผนระดับอื่นๆ

ตัวอย่าง

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๑ กับ ยุทธศาสตร์ วทน.

แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

แผนพัฒนาฉบับที่ ๑๑

ยุทธศาสตร์ วทน.

ยุทธศาสตร์ การเพิ่มขีดความสามารถ
ความยืดหยุ่น และนวัตกรรมในภาคเกษตร
ผลิต และบริการ

ยุทธศาสตร์ การส่งเสริมและสนับสนุนการ
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยเอื้อใน
การพัฒนา วทน.ของประเทศ

กลยุทธ์

การปรับโครงสร้าง
เศรษฐกิจโดยใช้เทคโนโลยี
นวัตกรรม และ
ความคิดสร้างสรรค์ เป็น
พื้นฐานสำคัญในการ
ขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่มี
คุณภาพและยั่งยืน

๑ วทน.เพื่อการยกระดับความสามารถใน
การเพิ่มประสิทธิภาพและ ผลิตภาพ
รายสาขา

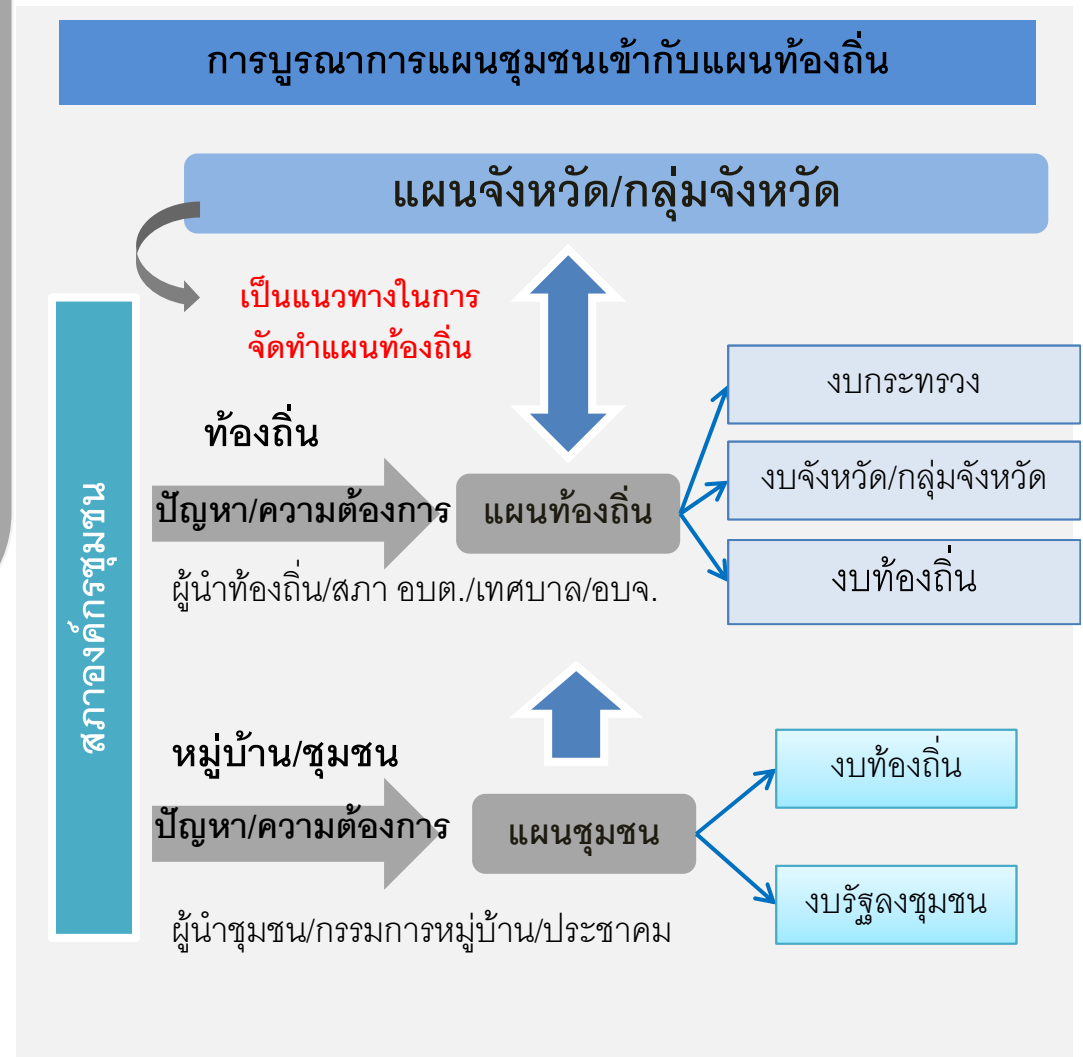
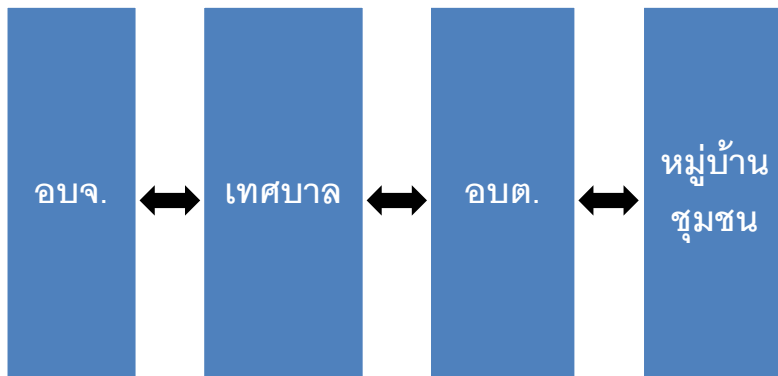
๒ วทน.เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างคุณค่า
และนวัตกรรมรายสาขา

๑ การส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือการเงิน
การคลัง ในการพัฒนางาน วทน.

๒ การพัฒนาตลาด วทน.

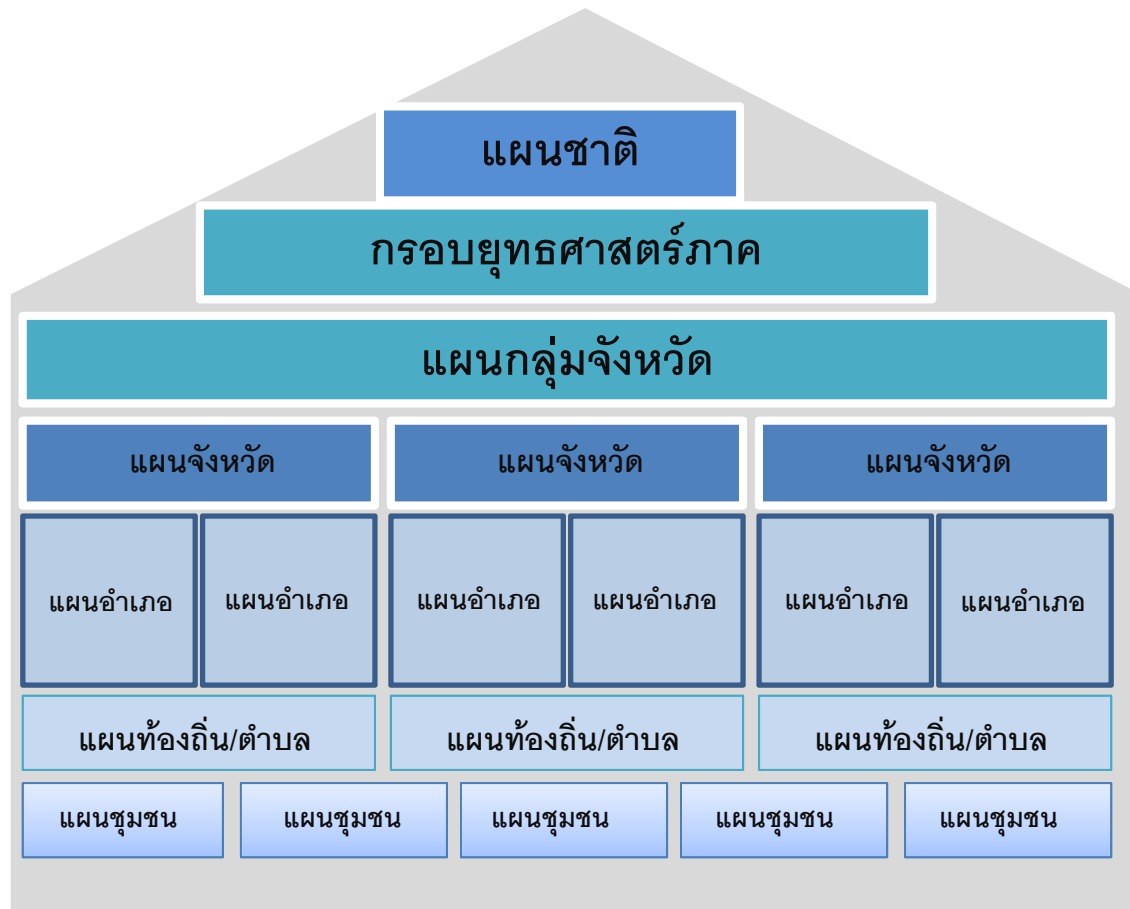
๓ การสร้างความเข้มแข็งโครงสร้างพื้นฐาน
วทน.

อปท. เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ประชาชนทุกพื้นที่ ทุกภูมิภาค มีความเกี่ยวข้องกับ อปท. ในพื้นที่นั้นๆ ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต ดังนั้นท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะบทบาทการบริการสาธารณะทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริการน้ำประปา ไฟฟ้า และถนน รวมทั้งด้านคุณภาพชีวิต เช่น การดูแลผู้สูงอายุเด็กและเยาวชน สนับสนุนด้านการศึกษา ช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้พิการ ตลอดจนการช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

การจัดทำแผนจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จำเป็นต้องรู้กรอบนโยบายตั้งแต่แผนชาติ
และต้องมาจากความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

ทิศทางการพัฒนาประเทศ
ในภาพรวม

Top-Down

แผนจังหวัด/กลุ่มจังหวัดเป็น**จุดบรรณาการ**

Top-Down & Bottom Up

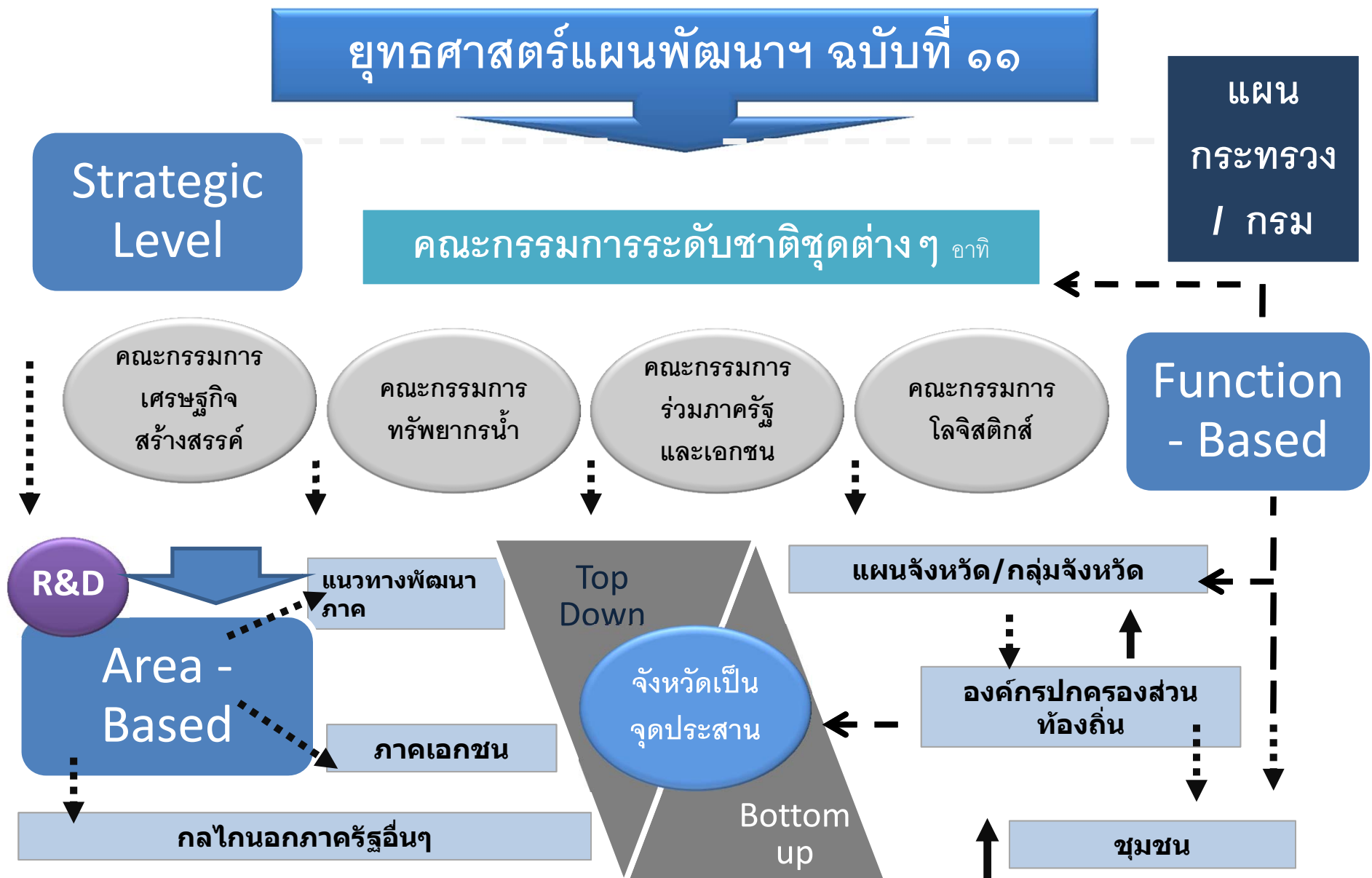
องค์ความรู้
ข้อมูลข่าวสาร
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความต้องการของท้องถิ่น/
ชุมชน

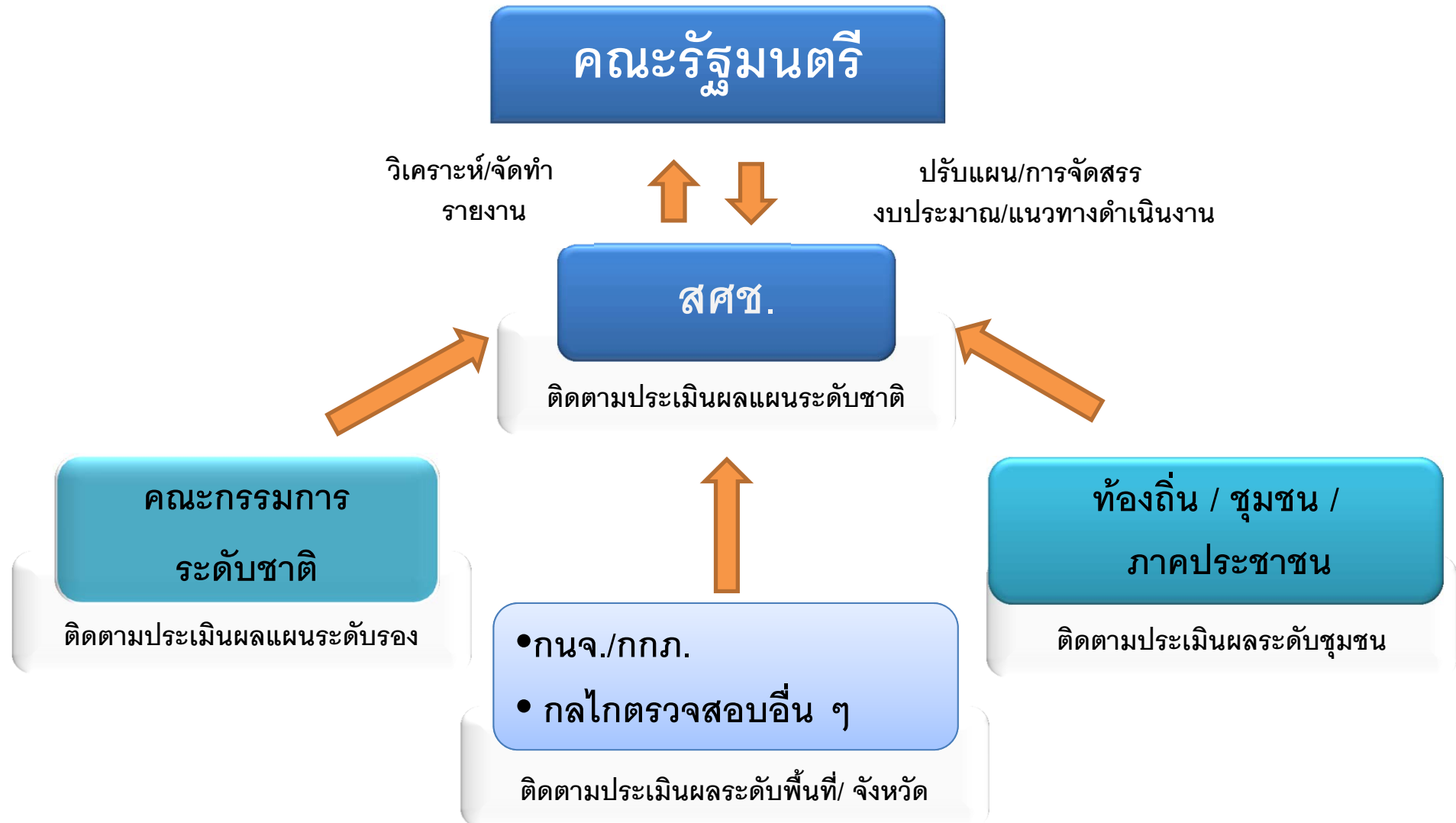
Bottom Up

อำเภอเป็นตัวเชื่อมแผนท้องถิ่น/ชุมชน ไปสู่แผนจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกลไกระดับชาติ การกิจ และพื้นที่

ระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาประเทศ

พัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผลการพัฒนาประเทศอย่างมีส่วนร่วม

ประเด็นระดมความคิดเห็น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีการนำไปปฏิบัติจริง มากน้อยเพียงใด และอย่างไร

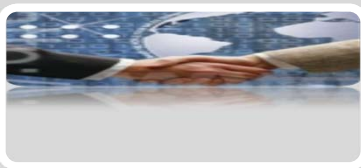
ข้อเสนอแนวทางที่แผนฯ11 สามารถเชื่อมโยงกับแผนระดับรองและแผนในระดับต่างๆ โดยถอดเอาเป้าหมาย และแนวทางยุทธศาสตร์ไปดำเนินการให้บรรลุผล

ข้อเสนอแนะเชิงกระบวนการเพื่อให้แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถเชื่อมโยงวาระในระดับชาติและปัญหา/ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนเข้าด้วยกัน รวมทั้งบูรณาการการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในระดับต่างๆ

ข้อเสนอแนะให้ระบบการติดตาม/ประเมินผลแผนฯ11โดยรวม (สศช.) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการที่สามารถเชื่อมโยงระบบการติดตามฯในส่วนกลางและระดับพื้นที่ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น/ชุมชนมีส่วนร่วม

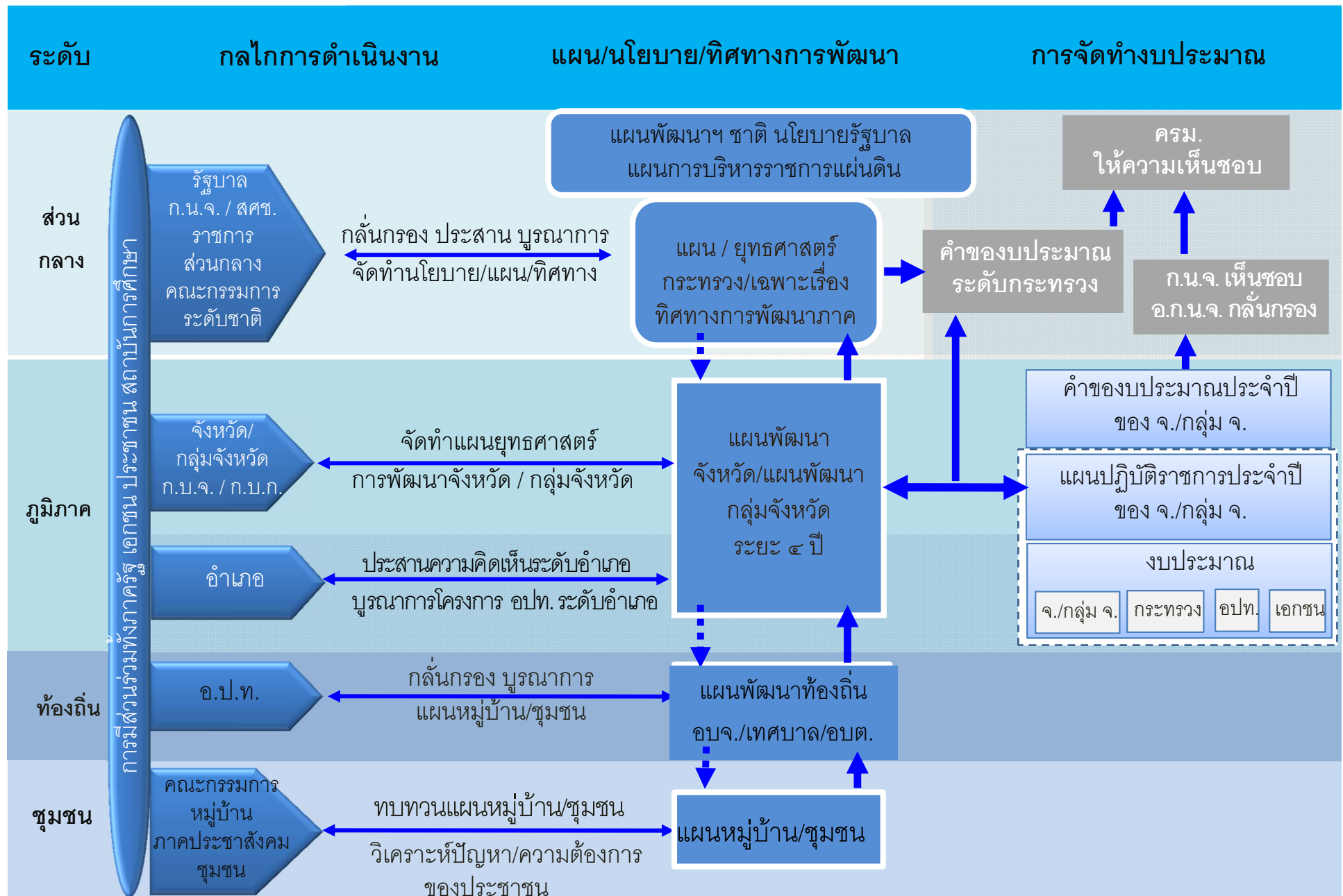

ประเด็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

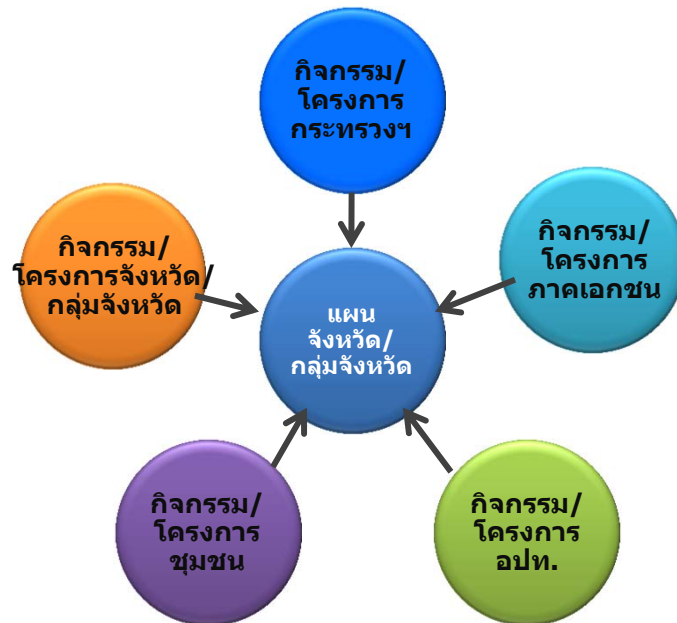

แผนภาพความเชื่อมโยงกลไก และกระบวนการของแผนพัฒนาระดับต่างๆ

หน่วยจัดตั้งงบประมาณ (Budgeting Unit)

จัดทำคำของบประมาณได้โดยตรง โดยบูรณาการ
กิจกรรม/โครงการของภาคส่วนต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องรวมเข้าด้วยกันเป็นแผนงาน
(Package)ในแผนพัฒนา

หน่วยประสาน (Coordinating Unit)

ประสานงานภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง
ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนให้เกิด
การบูรณาการแผนงาน โครงการ และงบประมาณ
ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดร่วมกัน

แผนแม่บท
แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2553 - 2557) 2553 - 2557)

กระทรวงอุตสาหกรรม
ธันวาคม 2552

อุตสาหกรรม
ธันวาคม 2552

ป.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
กระทรวงยุติธรรม

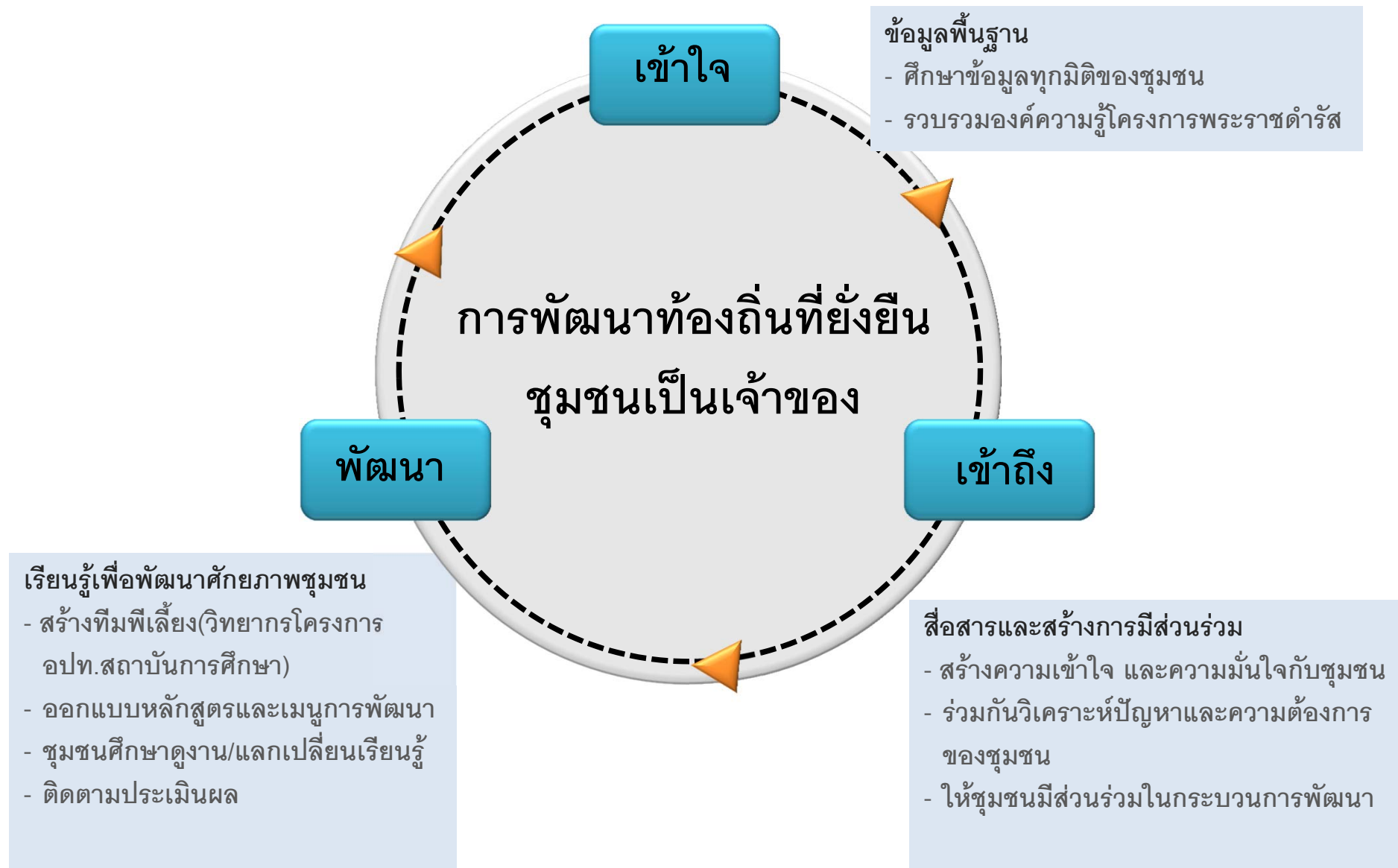
ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตภาครัฐ
พ.ศ. 2552-2555

ร่าง
นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2555-2559)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2553

การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

จังหวัด/อำเภอ

๐ ประสาน เปิดโอกาส และ
สร้างการมีส่วนร่วมของ
ภาคีต่างๆ ในจังหวัด และ
เน้นจุดขับเคลื่อนการ
พัฒนาในพื้นที่

๐ อปท. เป็นหน่วยงานที่
ใกล้ชิด และมีบทบาท
สำคัญต่อความเป็นอยู่
ของประชาชนทุกคน การ
บริการสาธารณะการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

